

Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens proposition 2002/03:68 Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning, m.m. med förslag till lagändringar för att genomföra rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning. Lagändringarna skall träda i kraft den 1 juli 2003.

Utskottet tillstyrker också att riksdagen godkänner ett avtal mellan Sverige och Frankrike om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter och att riksdagen antar ett lagförslag om immunitet och privilegier för arbetsgruppens sekretariat och dess personal. Lagändringen skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	6
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	7
Propositionen.....	7
2. Regeringens lagförslag	8
3. Avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala nyttigheter	12
4. Utrikesutskottets yttrande.....	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning

Riksdagen antar de i *bilaga 2* till detta betänkande återgivna förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och
2. lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:68 i denna del.

2. En internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter

Riksdagen godkänner avtalet mellan Sverige och Frankrike om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter och antar det i *bilaga 2* till detta betänkande återgivna förslaget till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:68 i denna del.

Stockholm den 20 maj 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund (fp), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Anne-Marie Pålsson (m), Lennart Axelsson (s), Roger Karlsson (c), Inger Nordlander (s), Ulf Sjösten (m), Catharina Bråkenhielm (s), Fredrik Olovsson (s), Anne-Marie Ekström (fp), Lars Gustafsson (kd), Britta Rådström (s) och Marianne Samuelsson (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2002/03:68 föreslår regeringen att riksdagen antar ett förslag till ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet, m.m. och ett förslag till ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Lagändringarna behövs för att genomföra rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning. Propositionen har i denna del beretts genom underhandskontakter med flera berörda myndigheter, bl.a. Tullverket, Försvarmakten och Försvarets materielverk.

Sverige och Frankrike har i samband med den internationella konferensen för utvecklingsfinansiering i Monterrey 2002 och Världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg hösten 2002 tagit initiativ till inrättande av en oberoende internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter. Arbetsgruppen skall undersöka hur de viktigaste globala gemensamma nyttigheterna tillhandahålls i dag samt föreslå hur dessa bättre kan hanteras och finansieras för att bekämpa fattigdomen och bidra till en hållbar utveckling. Regeringen har den 9 april 2003 undertecknat en överenskommelse med Frankrike om arbetsgruppens sammansättning och arbetsformer. I en bilaga till avtalet regleras frågor om immunitet, privilegier och förmåner i enlighet med gängse värdlandsavtal som Sverige sluter med internationella organisationer. I proposition 2002/03:68 framlägger regeringen överenskommelsen för riksdagens godkännande.

Utrikesutskottet har beretts tillfälle att yttra sig över propositionen.

Propositionens lagförslag har bedömts vara av sådan lagtekniskt enkel beskaffenhet att ett yttrande av Lagrådet skulle sakna betydelse.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i *bilaga 1* och regeringens lagförslag i *bilaga 2*. Överenskommelsen mellan Sverige och Frankrike om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter återges i *bilaga 3*. Utrikesutskottets yttrande 2002/03:UU3y slutligen återges i *bilaga 4*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Sverige har efter EU-medlemskapet tillämpat svensk lagstiftning i fråga om tullfrihet för krigsmateriel från tredjeland. Sverige har hävdatt att artikel 296.1b i EG-fördraget ger utrymme för undantag från fördragets tullbestämmelser för varor med militära ändamål med hänvisning till nationella säkerhetsintressen. Kommissionen däremot har inte ansett att artikel 296 är tillämplig i detta fall och har inlett överträdelseförfaranden mot Sverige och andra medlemsländer. Överträdelseärendena föranledde kommissionen att

också lägga fram ett förordningsförslag som syftade till att på gemenskapsnivå reglera tullfrihetsfrågan. Förslaget har fått stöd av en majoritet av medlemsländerna, och EU har således genom rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 reglerat frågan om tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning.¹ Den nationella kompetensen på området har härigenom upphört och regeringen föreslår i propositionen att den svenska tullagstiftningen anpassas till den nya EG-förordningen. Det sker genom att en bestämmelse i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. (tullfrihetslagen) upphävs samt att det införs hänvisningar till förordningen i tullfrihetslagen och i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Samtidigt genomförs vissa ändringar av rent lagteknisk natur för att uppdatera vissa hänvisningar till EG-rättsakter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2003.

I propositionen föreslås vidare att riksdagen skall godkänna avtalet mellan Sverige och Frankrike om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter. Sekretariatet för den internationella arbetsgruppen, dess tjänstemän och sakkunniga som anlitas av sekretariatet samt familjemedlemmar som ingår i dessa personers hushåll skall åtnjuta den immunitet och de privilegier som följer av avtalet. Avtalets bestämmelser i den delen genomförs genom att en ny paragraf införs i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Sverige skall enligt avtalet lämna ekonomiskt bidrag till sekretariatet, och enligt propositionen skall kostnaderna tas inom ramen för utgiftsområde 7, Internationellt bistånd, anslaget 8:1 Biståndsverksamhet, anslagsposten 1 Multilateralt utvecklingssamarbete, delposten 3 Övrigt multilateralt samarbete.

¹ EGT L 25 av den 30.1.2003. Celex nr 32003R150

Utskottets överväganden

Skatteutskottet har för sin del inte något att erinra mot regeringens förslag såvitt avser ändringar i lagen om tullfrihet m.m. och lagen om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. utan tillstyrker propositionen i denna del.

Utrikesutskottet har yttrat sig över den del av propositionen som gäller godkännande av avtalet mellan Sverige och Frankrike om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter. Utrikesutskottet tillstyrker ett godkännande av avtalet och har heller ingen invändning mot den föreslagna finansieringen av kostnaderna för Sveriges engagemang i arbetsgruppen. Skatteutskottet delar utrikesutskottets uppfattning och tillstyrker propositionen även i denna del, liksom såvitt avser den föreslagna ändringen i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Regeringen (Utrikesdepartementet) föreslår i proposition 2002/03:68

1. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1547) om tullfrihet, m.m.,
2. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m.,
3. att riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter samt
4. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

BILAGA 3

Avtalet mellan Konungariket Sveriges
regering och Republiken Frankrikes regering
om upprättande av en internationell arbets-
grupp för globala gemensamma nyttigheter

BILAGA 4

Utrikesutskottets yttrande

2002/03:UU3y

Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning, m.m.

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har genom beslut den 29 april 2003 (prot. 2002/03:13, § 2) berett utrikesutskottet tillfälle att senast den 15 maj 2003 avge yttrande över proposition 2002/03:68 Tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning, m.m. samt eventuella motioner.

Vid motionstidens utgång har kunnat konstateras att inga motioner väckts med anledning av propositionen.

Utrikesutskottet väljer att begränsa sitt yttrande till propositionens yrkande 3.

Ärendet

I propositionen föreslås ett antal lagändringar i syfte att anpassa den svenska lagstiftningen till rådets förordning (EG) nr 150/2003 av den 21 januari 2003 om upphävande av importtullar på vissa vapen och militär utrustning² (*propositionens yrkanden 1 och 2*).

EU:s medlemsstater har genom denna förordning avsett att på gemenskapsnivå reglera tullfrihet för vissa vapen och militär utrustning som skall användas av medlemsstaternas militära försvar.

Tidigare har tullfrihet för viss militär utrustning reglerats genom nationell lagstiftning. Denna nationella kompetens upphörde då rådets förordning trädde i kraft. De nationella bestämmelser som hittills har reglerat tullfrihet för militär utrustning måste därför upphävas eller ändras. De föreslagna lagändringarna syftar således till att anpassa den svenska lagstiftningen till den nya EG-förordningen genom att upphäva en bestämmelse i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. (tullfrihetslagen) samt att införa hänvisningar till rådsförordningen i tullfrihetslagen och i lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Samtidigt genomförs ett antal ändringar av rent lagteknisk natur för att uppdatera vissa hänvisningar till EG-rättsakter.

I propositionen föreslås vidare att riksdagen skall godkänna avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter (*propositionens yrkande 3*) och att sekretariatet för den internationella

² EGT L 25 av den 30.1.2003 Celex nr 32003R150.

arbetsgruppen, dess tjänstemän och sakkunniga som anlitas av sekretariatet samt familjemedlemmar som ingår i dessa personers hushåll skall åtnjuta den immunitet och de privilegier som följer av avtalet (*propositionens yrkande 4*).

Utrikesutskottets befattning med ärenden rörande utrikeshandel med krigsmateriel m.m. är visserligen omfattande men berör i allt väsentligt andra aspekter än de som tas upp i här aktuella avsnitt av propositionen. Frågan om immunitet och privilegier är teknisk till sin natur och av enkel beskaffenhet. Utskottet avstår därför att lämna synpunkter på den del av ärendet som omfattas av yrkandena 1, 2 och 4.

En internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter

Propositionen

Regeringen anser att diskussionen om globala gemensamma nyttigheter innebär nya möjligheter att tillsammans med internationella institutioner, andra länder, näringsliv, m.fl. lyfta fram behovet av ett ökat ansvarstagande för gränsöverskridande frågor. Mot den bakgrunden föreslog Sverige tillsammans med Frankrike i samband med den internationella konferensen för utvecklingsfinansiering i Monterrey 2002 att en oberoende internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter – The International Task Force on Global Public Goods – skulle inrättas. Då initiativet togs väl emot lanserades det i samband med världstoppmötet om hållbar utveckling som hölls i Johannesburg 26 augusti–4 september 2002. Under hösten 2002 fortsatte förberedelserna, och Sverige och Frankrike har nu enats om arbetsgruppens sammansättning och arbetsformer.

Arbetsgruppen skall ledas av två ordförande och kommer att bestå av ca 15 högt ansedda personer med erkänd internationell kompetens inom sina respektive områden.

Arbetsgruppens uppdrag blir att undersöka hur de viktigaste globala gemensamma nyttigheterna tillhandahålls i dag samt föreslå hur dessa bättre kan hanteras och finansieras för att bekämpa fattigdomen och bidra till en hållbar utveckling. Den internationella arbetsgruppen skall på grundval av sina rön presentera en slutrapport med rekommendationer och riktlinjer till dem som utformar politiken. Arbetsgruppen skall även bidra till att rekommendationerna får en vid spridning och till fullo beaktas av beslutsfattarna. Gruppens arbete kommer att inledas under första halvåret 2003 och beräknas vara klart 2005. Ett internationellt sekretariat som skall stödja gruppens arbete med analys och administration kommer att etableras i Stockholm.

Arbetsgruppen upprättas formellt genom det avtal mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering som bilagts propositionen. De båda länderna åtar sig därigenom att bistå med finansiellt stöd. Även andra intressenter, såsom regeringar och internationella organisationer, kom-

mer att inbjudas att samverka och att bidra med finansiellt stöd till arbetsgruppen. Gruppen skall i sitt arbete bistås av ett sekretariat som skall förläggas till Stockholm. Sekretariatets verksamhet skall finansieras gemensamt av Sverige och Frankrike, och andra givarländer skall inbjudas att bidra.

Eftersom arbetsgruppen har ett relativt kort mandat har det inte ansetts befogat att upprätta en ny internationell organisation för detta ändamål. Regeringen föreslår därför ett samarbete med Global Water Partnership Organisation (GWPO), som är en organisation med ett närliggande mandat. Sekretariatet etableras som en del av GWPO:s juridiska person, men med separat identitet, verksamhet, finansiering, redovisning och revision. Detta samarbete regleras genom ett separat avtal mellan regeringen och GWPO, vilket inte är av den beskaffenheten att riksdagens godkännande krävs.

Enligt regeringens bedömning torde de enda kostnader som uppkommer som en direkt följd av denna proposition vara kostnaderna för sådant ekonomiskt bidrag som Sverige skall lämna till sekretariatet enligt avtalets bilaga III, artikel V, dvs. inkomstskatt erlagd för svenskar i sekretariatet. Kostnader som uppkommer med anledning av denna proposition skall tas inom ramen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 8:1 Biståndsverksamhet, anslagspost 1 Multilateralt utvecklingssamarbete, delpost 3 Övrigt multilateralt samarbete.

Utskottets överväganden

Allteftersom utvecklingen går mot en ökad globalisering växer insikten om betydelsen av globala gemensamma nyttigheter, vilka förenklat kan beskrivas som olika internationella angelägenheter som inte längre kan hanteras eller finansieras på nationell nivå utan kräver utökat samarbete mellan stater och andra internationella aktörer. Det rör sig om de nyttigheter som vi i Sverige i hög grad förknippar med det goda samhället – alltifrån finansiell stabilitet till hälsa, miljö, vatten och luft. I globaliseringens tidevarv har dessa nyttigheter blivit just globala. Ofta betraktas de som självklara, men det finns ingen som sammanhållet tar ansvar för dem, värnar dem eller investerar i dem. De problem som följer därav har inom riksdagen uppmärksamrats bl.a. av utrikesutskottet (övergripande globaliseringsproblem och utvecklingsfrågor), av finansutskottet (de internationella finansmarknaderna) och av miljö- och jordbruksutskottet (hållbar utveckling och miljöfrågor). Senast har frågorna berörts i det sammansatta utrikes-, miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2002/03:UMJU1 Johannesburg – FN:s världstoppmöte om hållbar utveckling, vilket kommer att debatteras den 15 maj.

Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att, utifrån det perspektiv som anläggs i avtalet, framför allt i dess bilaga 1, förbättra kunskapsläget om hur de viktigaste globala gemensamma nyttigheterna tillhandahålls i dag samt att utarbeta förslag om hur de bättre skall kunna hanteras och finansieras för att utifrån ett perspektiv av internationell solidaritet i en globaliserad värld bekämpa fattigdomen, bidra till en hållbar utveckling samt även i övrigt uppnå millennieutvecklingsmålen.

Mot bakgrund av det anförda menar utrikesutskottet att propositionens yrkande 3 om godkännande av avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Frankrikes regering om upprättande av en internationell arbetsgrupp för globala gemensamma nyttigheter bör tillstyrkas.

Utskottet har ingen invändning mot att kostnaderna för Sveriges engagemang i den internationella arbetsgruppen för globala gemensamma nyttigheter och som följer av det här aktuella avtalet mellan Sverige och Frankrike finansieras, såsom föreslås i propositionen, med medel som riksdagen anslår inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 8:1 Biståndsverksamhet.

Stockholm den 13 maj 2003

På utrikesutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Berndt Ekholm (s), Carl B Hamilton (fp), Carina Hägg (s), Birgitta Ahlqvist (s), Holger Gustafsson (kd), Lars Ohly (v), Kent Härstedt (s), Göran Lindblad (m), Agne Hansson (c), Kenneth G Forslund (s), Ewa Björling (m), Lotta N Hedström (mp), Anita Johansson (s), Inger Segelström (s), Birgitta Ohlsson (fp) och Kaj Nordquist (s).